

Viite

Asia

ECOFIN -neuvosto 9.7.2019, Bryssel**Tiivistelmä**

Ecofin-neuvoston puheenjohtajana toimii valtiovarainministeri Mika Lintilä.

Puheenjohtajan työohjelman esittely

Suomi esittelee Ecofin-neuvostolle puheenjohtajakauden työohjelmansa talous- ja rahoitusasioiden alalla. Ecofin-sektorin painopisteitä ovat vakaat ja hyvin toimivat rahoitusmarkkinat, talouspolitiikan koordinaatiokehikon yksinkertaistaminen, oikeudenmukainen ja tehokas verotus, ilmastonmuutoksen vastaisten toimien tehostaminen, Euroopan finanssiarkkitehtuurin tehostaminen kehitysrahoituksen osalta sekä EU:n talousarvion valmistelu ja moitteeton varainhoito.

Suomi tulee jatkamaan työtä pankkiunionin vahvistamiseksi sekä pääomamarkkinaunionin kehittämiseksi sekä edistämään vireillä olevia lainsäädäntöasioita. Lisäksi pohditaan talouspolitiikan koordinaatiokehikon toimivuutta ja mahdollisia muutoksia sääntöjen ja kehikon yksinkertaistamiseksi. Keskeisiä aiheita ovat myös rahanpesun, terrorismin rahoituksen sekä kyber- ja hybridiuhkien torjunta.

Verotuksen alalla Suomi aikoo edistää vireillä olevien arvonlisä- ja valmisteveroehdotusten lisäksi EU-tason keskusteluita maailmanlaajuisen verojärjestelmän luomiseksi sekä tukemaan rakentavia keskusteluita yhteisestä yhteisöveropohjasta ja digitaalisen talouden verotuksesta. Työtä jatketaan myös veropetosten ja veronkierron estämiseksi.

Tavoitteena on myös ilmastonmuutoksen vastaisten toimien tiiviimpi integrointi Ecofin-neuvoston työhön. Lisäksi pyritään laatimaan politiikkaohjeistusta EU:n kehitysrahoituksen finanssiarkkitehtuurin jatkotyölle.

Suomen pj-kaudella tavoitellaan myös sopua neuvoston ja Euroopan parlamentin välillä vuoden 2020 budjetista.

Omat varat

Ecofin-neuvoston asialistalla on tilannekatsaus EU:n tulevan rahoituskehiksen (MFF) tulopuolen mahdollisista uusista omista varoista. Komission MFF-ehdotus sisälsi kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen, päästökauppaan ja yhteiseen yhdistettyyn yhteisöveropohjaan (CCCTB) perustuvat uudet omat varat. Muutamat jäsenvaltiot ovat sittemmin pyytäneet komissiota tutkimaan em. lisäksi muita mahdollisia uusia tulonlähteitä EU:n budjetin rahoittamiseksi esim. ympäristöön liittyen. Komissio on ilmaissut valmiutensa tutkia uusia rahoituslähteitä, jos jäsenvaltiot sitä haluavat. Puheenjohtajana Suomen tavoitteena on selkeyttää tarvetta käydä keskustelua mahdollisista uusista

omista varoista. Suomi pitää tärkeänä, että omien varojen järjestelmää koskevissa valmisteluissa otetaan huomioon kesäkuun Eurooppa-neuvoston linjaukset rahoituskehysneuvottelujen aikataulusta.

Muut asiat

Neuvostossa mahdollisesti käsitellään myös vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpanoon liittyviä päätöksiä ja suosituksia koskien Italian liiallisen alijäämän tilannetta. Lisäksi muissa asioissa Alankomaat mahdollisesti esittelee lentoveroa koskevan kansainvälisen kokouksen tuloksia.

Aamiaisella on esillä taloustilanne, raportointi euroryhmästä sekä EU:n tulevan rahoituskehyksen tulopuolen mahdolliset uudet omat varat.

Euroryhmä 8.7.

Euroryhmän alustavalla asialistalla on euroalueen finanssipolitiikan viritys, Kreikan 3. tiukennetun valvonnan missio, Espanjan 11. ohjelman jälkeinen valvontamissio, euron kansainvälinen rooli, mahdollisesti vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpano, ERM-II- asiat (Kroatia, Bulgaria) sekä kesäkuun eurohuippukokouksen seuranta liittyen talous- ja rahaliiton syventämiseen.

Asialista:**1. Esityslistaehdotuksen hyväksyminen****2. (mahd.) A-kohtien luettelon hyväksyminen****a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo****b) Lainsäädäntöasioiden luettelo****Lainsäädäntöasiat****3. Omat varat****s. 4***= Tilannekatsaus***4. Muuta asiat****Ei-lainsäädäntöasiat****5. Puheenjohtajan työohjelman esittely****s. 8***= Näkemystenvaihto***6. Eurooppalainen ohjausjakso: maakohtaiset suositukset****s. 11***= Hyväksyntä***7. (mahd.) Neuvoston päätökset ja suositukset vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpanosta s. 15***= Hyväksyntä***8. Muut asiat**

Maanantai 8.7.

15:00 Euroryhmä

s. 17

tbc Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa

Tiistai 9.7.

9:00 Ecofin-aamiainen

10:00 Ecofin-neuvosto

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00374

BO Kukkonen Panu

28.06.2019
JULKINEN

Asia

ECOFIN-neuvosto 9.7.2019 Bryssels:**3. Tilannekatsaus (state of play) omista varoista**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 09.07.2019

U/E/UTP-tunnus

U 45/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

ECOFIN-neuvostossa on tarkoitus käydä keskustelua EU:n tulevan rahoituskehityksen (MFF) tulopuolen mahdollisista uusista omista varoista komission laatiman non-paperin pohjalta sekä puheenjohtajan issues note-asiakirjan pohjalta. Puheenjohtajan on tarkoitus antaa käydystä keskustelusta tilannekatsaus (state of play).

Asiasta keskustellaan myös ECOFIN-aamiaisella.

Suomen kanta

EU:n omien varojen järjestelmään liittyvät ehdotukset ovat osa rahoituskehyskokonaisuutta.

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Puheenjohtajana Suomen tavoitteena on selkeyttää tarvetta käydä keskustelua mahdollisista uusista omista varoista. Suomi pitää tärkeänä, että omien varojen järjestelmää koskevissa valmisteluissa otetaan huomioon kesäkuun Eurooppa-neuvoston linjaukset rahoituskehysneuvottelujen aikataulusta.

Valtioneuvoston kannat komission rahoituskehyskehitysehdotukseen ja erityisesti omia varoja koskien on tuotu esille U 45/2018 vp -kirjelmässä.

Pääasiallinen sisältö

ECOFIN-neuvostossa on tarkoitus kartoittaa tarvetta ryhtyä selvittämään mahdollisia uusia rahoituslähteitä EU:n talousarvion rahoittamiseksi (muuta kuin komission omien varojen päätösehdotuksessaan 2.5.2018 esittämät).

Komissio on tulevaa keskustelua varten laatinut keskustelumuistion (non-paper, ks. alla).

Lisäksi keskustelua ohjaamaan puheenjohtaja on jakanut jäsenvaltiolle etukäteen kysymyksen uusiin omiin varoihin liittyen.

Komission keskustelumuistio (non-paper)

Komissio on julkaissut keskustelumuistion (non-paper): Omat varat ja mahdolliset uudet EU-budjetin rahoituslähteet 25.6.2019 keskusteltavaksi heinäkuun ECOFIN-neuvoston kokoukseen.

Viitaten puheenjohtajamaan (RO) tekemään edistymisraporttiin, komission mukaan kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perusteiset omat varat näyttävät nauttivan suurinta kannatusta jäsenvaltioiden keskuudessa. Varsinkin heinäkuussa 2018 julkaistu uudistettu pakkaus ja pakkausjätedirektiivin muutos on selvästi kirkastanut mahdollisesta muoviperusteisesta omasta varasta käytyä keskustelua.

Päästökauppaan perustuvat omat varat ovat myös saaneet jonkin verran kannatusta jäsenvaltioilta, joskin vähäisemmässä määrin. CCCTB-perusteiset omat varat taas on kokonaan hylätty mahdollisen oman varan pohjalla olevan verotuksellisen hankkeen keskeneräisyyden takia.

Samalla muutamat jäsenvaltiot ovat pyytäneet komissiota tutkimaan mahdollisia muita uusia tulonlähteitä EU:n budjetin rahoittamiseksi: varsinkin rahoituslähteitä, jotka linkittyvät sisämarkkinoiden toiminnan tehostamiseen ja ympäristöön.

Komissio on ilmaissut valmiutensa tutkia uusia rahoituslähteitä jäsenvaltioiden niin halutessa. Nämä uudet rahoituslähteet voisivat olla ns. aitoja omia varoja ja siten pienentää kansallisista talousarvioista tulevaa rahoitusta, sekä kuroa umpeen EU:n tulevaa rahoitustarvetta.

Komission mukaan ministerit voisivat valtuuttaa työryhmät (AdHoc MFF /Working Party on Own Resources, WPOR) tutkimaan eri edellä mainittuja vaihtoehtoja ja selvittää täytäntöönpanomuotoja yksityiskohtaisemmin. Komissio voisi antaa oman valmisteluun liittyvän panoksensa mahdolliseen selvitystyöhön

Komission muistio ei erittele mahdollisia uusia potentiaalisia omia varoja.

Tausta: EU:n talousarvion rahoitus

Euroopan unionin omat varat ovat tuloja, joilla EU:n talousarvio rahoitetaan. Omat varat jaetaan nykyisin ns. perinteisiin omiin varoihin, joita ovat käytännössä tullimaksut (n. 11-14 % tuloista) sekä muihin omiin varoihin, joita ovat jäsenvaltioiden arvonlisäveropohjaan perustuva vara (n. 11-14 %) ja bruttokansantuloon perustuva täydentävä vara (n. 70 % tuloista).

Komissio ehdotuksessa nykyiset perinteiset omat varat eli käytännössä tullit sekä täydentävä bruttokansantuloon perustuva oma vara säilyisivät. Komissio ehdottaa arvonlisäveroperusteisen oman varan yksinkertaistamista ja poliittisiin painopisteisiin kytketyn uusien omien varojen korin käyttöönottoa.

Ehdotettu uusien omien varojen kori muodostuu seuraavista:

- 20 prosenttia päästökauppajärjestelmästä (ETS) saatavista tuloista

- uuteen yhteiseen yhdistettyyn yhteisöveropohjaan (CCCTB) sovellettava 3 prosentin verokanta (asteittain sen jälkeen, kun tarvittava lainsäädäntö on annettu)
- kansallinen rahoitusosuus, jonka määrä lasketaan kunkin jäsenvaltion kierrättämättömän muovisen pakkausjätteen määrän perusteella (0,80 euroa/kg).

Uusien omien varojen osuus EU:n kokonaistalousarviosta olisi komission ehdotuksen mukaan noin 12 prosenttia, ja ne voisivat tämänhetkisten arvioiden mukaan tuottaa vuosittain noin 22 miljardia euroa.

Unionin talousarvion rahoitusta eli omien varojen järjestelmän esitysten sisältöä ja yksityiskohtia on selvitetty tarkemmin valtioneuvoston kirjelmässä U 45/2018 vp.

Komission ehdotusta uudeksi omien varojen järjestelmäksi on käsitelty neuvoston omien varojen työryhmässä (WPOR) yhteensä 11 kertaa siitä lähtien, kun komissio julkaisi ehdotuksensa 2.5.2018 (kaksi kertaa BG:n puheenjohtajuuskaudella, viisi kertaa AT:n kaudella ja neljä kertaa RO:n kaudella). Viimeisin kokous järjestettiin 24.5.2019. Kokouksissa on keskitytty lähinnä komission ehdotusten tarkempaan esittelyyn sekä komission vaikutuslaskelmien arviointiin ja niihin liittyviin jäsenvaltioiden kysymyksiin.

Ad hoc Working Party MMF-työryhmä on käsitellyt omiin varoihin liittyviä ns. neuvottelukehikon osia kokouksessaan 20.3.2019 ja 7.6.2019. puheenjohtajan laatiman luonnoksen pohjalta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Omien varojen päätös perustuu SEUT 311(3) artiklaan ja Euratom-sopimus 106a artiklaan. Neuvosto vahvistaa päätöksen erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja Euroopan parlamenttia kuultuaan yksimielisesti.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 5.7.2019

Eduskuntakäsittely

SuVL/2018 vp

Suuren valiokunnan käsittely 5.7.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Rahoituskehyksellä ja EU:n budjetilla on suuri valtiontaloudellinen merkitys.

Komission rahoituskehyseshtotuksen ml. omien varojen järjestelmän taloudelliset vaikutukset kuvataan tarkemmin valtioneuvoston U 45/2018 -kirjelmässä. Lopulliset vaikutukset tarkentuvat neuvottelujen aikana.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission keskustelupaperi (non-paper): Own resources and potential new sources of revenue 10653/19

Puheenjohtaja Issues Note

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO, budjettineuvos Panu Kukkonen, +358 29 553 0134, etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2018/0990

Liitteet

Viite

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00349

EUS Järvenpää Soila

20.06.2019
JULKINEN

Asia

**ECOFIN -neuvosto 9.7.2019, Bryssel;
5. Puheenjohtajan työohjelman esittely**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 09.07.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Suomi toimii EU:n talous- ja rahoitusasioiden neuvoston (ECOFIN) puheenjohtajana 1.7. – 31.12.2019. Valtiovarainministeri Lintilä esittelee neuvoston kokouksessa 9.7.2019 Suomen työohjelman talous- ja rahoitusasioiden alalla. Työohjelma jaetaan muille EU-jäsenmaille ministerin kirjeen muodossa. Jäsenvaltioilla on kokouksessa mahdollisuus esittää huomioita.

Suomen kanta

EU-ministerivaliokunta on linjannut 19.6.2019 Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelman yleisellä tasolla ml. talous- ja rahoitusasiat.

Pääasiallinen sisältö

Suomen EU-puheenjohtajakauden painopisteitä talous- ja rahoitusasioiden alalla ovat vakaat ja hyvin toimivat rahoitusmarkkinat, talouspolitiikan koordinaatiokehikon yksinkertaistaminen, oikeudenmukainen ja tehokas verotus, ilmastonmuutoksen vastaisten toimien tehostaminen, Euroopan finanssiarkkitehtuurin tehostaminen kehitysrahoituksessa sekä EU:n talousarvion valmistelu ja moitteeton varainhoito.

Rahoitusmarkkina-asioissa Suomi jatkaa työtä pankkiunionin vahvistamiseksi sekä pääomamarkkinaunionin kehittämiseksi. Tavoitteena on parantaa Euroopan pankkisektorin kestävyyttä ja joustavuutta sekä lisätä rajat ylittäviä investointeja. Sisämarkkinoiden toiminnan parantamiseksi ja rajat ylittävien investointien esteiden poistamiseksi Suomi pyrkii aloittamaan keskustelut pääomamarkkinaunionin tiekartasta seuraavalle institutionaaliselle kaudelle. Suomi myös edistää auki olevia lainsäädäntöasioita, kuten kestävä rahoituksen kehys, ml. taksonomia sekä keskusvastapuolten kriisinratkaisukehikko. Joukkorahoitusehdotuksen käsittely jatkuu neuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa. Suomi aikoo edistää keskusteluja järjestämättömien luottojen osalta ja pyrkii aloittamaan keskustelut Euroopan parlamentin kanssa niiden jälkimarkkinoita koskevien ehdotusten osalta. Muita keskeisiä aiheita ovat rahanpesun, terrorismin rahoituksen sekä hybridiuhkien torjunta.

Suomen pj-kaudella tullaan myös käsittelemään talouspolitiikan koordinaatiokehikon toimivuutta ja siihen mahdollisesti tehtäviä muutoksia sääntöjen yksinkertaistamiseksi. Taustalla on finanssikriisin aikana ja sen jälkeen tehdyt muutokset sekä täydennykset koordinaatiokehikkoon, mikä on tehnyt siitä melko monimutkaisen ja on saattanut vaikuttaa sen vaikuttavuuteen ja toimeenpanoon. Komission on määrä laatia arvio talouspolitiikan koordinaatiokehikon 6-pack- ja 2-pack –asetuksista vuoden 2019 loppuun mennessä.

Verotuksen alalla Suomi pyrkii edistämään oikeudenmukaista, yksinkertaista ja tehokasta verotusta sekä jatkamaan työtä veropetosten ja veronkierron estämiseksi. Esillä tulee olemaan arvonlisäverotuksen lopullisen järjestelmän paketti, muut vireillä olevat arvonlisäverotuksen ehdotukset sekä erilaiset valmisteveroehdotukset. Suomi aikoo edistää myös EU-tason keskusteluita tehokkaan ja oikeudenmukaisen maailmanlaajuisen verojärjestelmän luomiseksi. Lisäksi Suomi on valmis tukemaan rakentavia keskusteluita yhteisestä yhteisöveropohjasta ja digitaalisen talouden verotuksesta. Neuvotteluita tullaan jatkamaan myös monivuotisista tulli-rahoitusohjelmista.

Horisontaalisissa asioissa Suomi aikoo nostaa esille valtiovarainministerien ja Ecofin-neuvoston roolin kasvattamisen ilmastomuutoksen hillinnässä ja konkreettisena toimenä tähän liittyen esittää mahdollisen toimintasuunnitelman laatimista komission kanssa. Lisäksi pyritään kehittämään lisäarvoa ja laatimaan politiikkaohjeistusta EU:n kehitysrahoituksen finanssiarkkitehtuurin jatkotyölle yhteistyössä ulkoasiainneuvoston kanssa.

Suomen EU-puheenjohtajakaudella tavoitellaan sopua neuvoston ja Euroopan parlamentin välillä vuoden 2020 budjetista. Sekä vuoden 2019 budjetin toimeenpanon että vuoden 2020 budjetin tulee noudattaa moitteettoman varainhoidon periaatteita. Suomi aikoo myös edistää neuvotteluita tulevasta omien varojen järjestelmästä osana monivuotisia rahoituskehyksiä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEU artikla 16, kohta 9

Käsittely Euroopan parlamentissa

Suomi esittelee työohjelman ECON-valiokunnalle 4.9.2019

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 5.7.2019

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 5.7.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Ei välittömiä taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Valtiovarainministeri Lintilän kirje EU-jäsenmaiden ministereille 1.7.2019
Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelma 2019

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, Vanhempi finanssisihteeri Soila Järvenpää, p. 0295 530161
etunimi.sukunimi@vm.fi
VM/EUS, Finanssiasiantuntija Elisa Aaltonen, p. 0295 530 024
etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2019/0009

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00352

KO Heinonen Miika(VM), Kekäläinen Antti(VM), Vartia Laura(VM), Kivistö Jarkko(VM)

25.06.2019

JULKINEN

Asia

ECOFIN-neuvosto 9.7.2019, Bryssel;**6. Eurooppalainen ohjausjakso: maakohtaiset suositukset**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 09.07.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Tarkoituksena on vahvistaa neuvoston maakohtaiset suositukset keväällä julkaistuista kansallisista uudistusohjelmista. Komission esityksiä neuvoston maakohtaisiksi suosituksiksi on valmisteltu komiteatasolla ja työllisyyttä ja sosiaalipolitiikkaa koskevia suosituksia käsitellään vielä työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden -neuvostossa 8.7.

Komissio julkaisi ehdotuksensa maakohtaisiksi suosituksiksi 5.6. Tavanomaista myöhäisemmän julkistusajankohdan vuoksi niiden käsittelyprosessi erosi tänä vuonna hieman totutusta. Kesäkuun ECOFIN-neuvostossa keskusteltiin suositusten pohjalta tehdystä muistiosta, jossa käsiteltiin suositusten kaikkia jäsenmaita koskevia talous- ja finanssipoliittisia näkökantoja. Tämän jälkeen muistiota käsiteltiin vielä Eurooppa-neuvoston kokouksessa 20.6.

Suomen kanta

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Pääasiallinen sisältö

Komissio antoi 5.6. esityksen suosituksista, joissa annetaan jäsenvaltioille talouspolitiikkaa koskevia ohjeita seuraavien 12-18 kuukauden ajalle.

Suomelle komissio suosittaa, että Suomi toteuttaa vuosina 2019 ja 2020 toimia, joilla se

1: Varmistaa, että julkisten nimellisten nettoperusmenojen kasvu ei ylitä 1,9 prosenttia vuonna 2020, mikä vastaa 0,5 prosenttiyksikön vuosittaista rakenteellisen jäämän kohentumista. Vahvistaa sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannustehokkuutta ja tasapuolista hoitoon pääsyä.

2: Parantaa työn vastaanottamisen kannustimia, osaamisen kehittämistä ja aktiivista osallistumista työmarkkinoille, erityisesti hyvin integroiduilla palveluilla työttömille ja työvoiman ulkopuolella oleville.

3: Keskittää investointeihin liittyvän talouspolitiikan tutkimukseen ja innovointiin, vähähiiliseen talouteen ja energiaan siirtymiseen ja kestävään liikenteeseen ottaen huomioon alueelliset eroavaisuudet.

4: Vahvistaa kotitalouksien velkaantumisen seuranta ja perustaa kattavan luottorekisterijärjestelmän.

Toinen ja neljäs (viime vuoden 3. suositus) suositus säilyivät sisällöltään pääosin samana verrattuna viime vuoteen. Ensimmäisen suosituksen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskeva muotoilu muuttui hieman aiemmasta. Myös julkisen talouden suosituksen muotoilu muuttui hieman. Siinä edellytetään edelleen keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamista ottaen huomioon, että Suomelle myönnetyt poikkeamat päättyivät vuoteen 2019. Lisäksi suosituksessa annetaan tavoitteeseen johtava nettoperuserojen kasvun rajoite. Uutena suosituksena on investointeja koskeva suositus, jossa suositetaan talouspolitiikalla ohjaamaan investointeja tutkimukseen ja kehitykseen, vähähiiliseen talouteen ja energiantuotantoon siirtymiseen ja kestävään liikenteeseen. Kaikki maat saivat komissiolta investointeja koskevan suosituksen.

Komission suositukset perustuvat maaraorttiin, jossa nostettiin esiin väestön ikääntymisen tuoma paine julkiseen talouteen ja sitä kautta tarve hillitä sosiaali- ja terveysmenojen kasvupainetta. Komissio toteaa Suomen työllisyysasteen olevan vielä alhainen suhteessa pohjoismaisiin verrokkeihin ja rakenteellinen työttömyysaste korkea, joten toimia työteon kannusteiden parantamiseksi ja siten työn tarjonnan lisäämiseksi tarvitaan edelleen. Toiseen suositukseen tuli tänä vuonna uutena maininta osaamisen kehittämisestä, mikä liittyy talouden rakenteellisiin muutoksiin sopeutumiseen. Kotitalouksien velkaantumisen kasvu nähdään myös riskinä, jota tulee seurata tiiviisti.

Yleisiä havaintoja tämän vuoden maasuosituksista

Komission mukaan maakohtaiset suositukset (*Country Specific Recommendations*, CSR) kannustavat jäsenmaita lisäämään kasvupotentiaaliaan tukemalla investointeja, tekemällä kestävä kehitystä ja osallistavaa kasvua vahvistavia rakenteellisia uudistuksia ja toteuttamalla järkevää finanssipolitiikkaa.

Korkean velkasuhteen jäsenmaita suositetaan vahvistamaan taloudellisia puskureita ja maita, joissa on finanssipoliittista liikkumavaraa, suositetaan käyttämään sitä esim. investointeihin.

Työttömyys ja köyhyys ovat laskeneet Euroopassa, mutta säilyivät edelleen korkealla tasolla osassa jäsenmaista. Komissio suositaa usealle jäsenmaalle parannuksia sosiaaliturvajärjestelmien riittävyyteen ja tehokkuuteen. Komissio painottaa myös inhimilliseen pääomaan ja osaamiseen tehtävien investointien merkitystä tuottavuuden ja talouskasvun kannalta ja suositaa koulutusjärjestelmien kehittämistä usealle jäsenmaalle. Myös eläkejärjestelmien ja terveydenhuollon uudistukset ovat saaneet paljon huomiota.

Tämän vuoden suosituksissa investoinnit ovat saaneet erityistä huomiota ja komission tavoitteena on löytää kaikkein tuottoisampia investointeja sekä rakenteellisia ja lainsäädännöllisiä esteitä, jotka haittaavat yksityisiä investointeja. Lisäksi komissio suositaa rakenteellisia uudistuksia, jotka vahvistavat taloudellista vakautta, vähentävät

järjestämättömiä luottoja, helpottavat asuntomarkkinoiden pullonkauloja, puuttuvat sektorikohtaiseen sääntelyyn ja vähentävät hallinnollista taakkaa.

Työmarkkinoiden olosuhteet ovat paranevat jatkuvasti, mutta maiden, alueiden ja ihmisryhmien välillä on suuria eroja. Osa työllisyys- ja sosiaalipolitiikan alalla annetuista suositusehdotuksista tukevat kohdennettuja investointeja aktiivisen työvoimapolitiikan tehokkuuden parantamiseksi, kun osa suosituksista taas keskittyy sukupuolten välisten erojen kaventamiseen esimerkiksi lastenhoidon ja pitkäaikaishoidon vastuun tasaamisen avulla.

Vaikka köyhyys on laskussa, on se pysynyt korkealla tasolla joissain jäsenmaissa. Erityisesti heikommassa asemassa olevat ryhmät, kuten vammaiset ja maahanmuuttajataustaiset kohtaavat yhä monia haasteita. Useiden maiden suositusehdotukset koskevat sosiaalisten suojelun järjestelmien kattavuutta, tasoa ja tehokkuutta. Lisäksi useille maille on annettu suositusehdotuksia koskien eläkejärjestelmien kestävyyttä ja riittävyyttä sekä pääsyn takaamista laadukkaaseen ja kestävään terveydenhuoltoon.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 5.7.2019

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 5.7.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Kaikki maakohtaiset suositukset https://ec.europa.eu/info/publications/2019-european-semester-country-specific-recommendations-council-recommendations_en

NEUVOSTON SUOSITUS Suomen vuoden 2019 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Suomen vuoden 2019 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto, COM(2019) 526 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KO EU-avustaja Miika Heinonen, p. 0295 160 321

VM/KO finanssineuvos Laura Vartia, p. 0295 530 228

VM/KO finanssiasiantuntija Antti Kekäläinen, p. 0295 530 386

VM/KO erityisasiantuntija Jarkko Kivistö, p. 0295 530 140

Sähköposti: etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2019/0828

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00361

KO Kivistö Jarkko(VM)

25.06.2019
JULKINEN

Asia

ECOFIN -neuvosto 9.7.2019, Bryssel;**7. (mahd.) Neuvoston päätökset ja suositukset vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpanosta**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 09.07.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Jos komissio katsoo, että Italiassa on liiallinen alijäämä, se antaa SEUT artiklan 126(5) perusteella lausunnon, ja ilmoittaa siitä neuvostolle. Komission ehdotuksesta ja ottaen huomioon Italian mahdolliset huomautukset, sekä kokonaistilanteen arvioituaan neuvosto päättää artiklan 126(6) mukaisesti, onko liiallinen alijäämä olemassa. Päätös on tehtävä normaalisti 4 kuukauden kuluessa arvion perusteena olevasta tilastotiedonannosta eli 1.8. mennessä. Jos liiallisesta alijäämästä päätetään, neuvosto antaa ilman aiheetonta viivytystä komission suosituksesta Italian suositukset tilanteen lopettamiseksi määräajassa, kuten SEUT artiklassa 126(7) määrätään.

Suomen kanta

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Puheenjohtajana Suomi varmistaa, että komission ehdotus tulee neuvostoa koskevia määräaikoja kunnioittaen käsitellyksi.

Pääasiallinen sisältö

Vuoden 2019 eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa 5.6.2019 annetussa raportissa komissio piti aiheellisena käynnistää liiallisen alijäämän menettelyn (EDP) Italian osalta, koska sen julkinen velkasuhde ei ole pienentynyt vaaditulla tavalla. Talous- ja rahoitusasioiden komitea (EFC) antoi asiasta kesäkuussa lausunnon, jossa myös se piti EDP-menettelyä aiheellisena. Lausunto jätti kuitenkin avoimeksi mahdollisuuden, että Italia esittää tekijöitä, jotka komissio ja komitea voivat ottaa vielä huomioon. Siten on mahdollista, ettei komissio ehdota Italian EDP-menettelyä avattavaksi vielä tässä vaiheessa.

Jos komissio katsoo, että Italiassa on liiallinen alijäämä, se antaa Italian lausunnon, ja ilmoittaa siitä neuvostolle. Jos liiallisesta alijäämästä päätetään, neuvosto antaa ilman aiheetonta viivytystä komission suosituksesta Italian suositukset tilanteen lopettamiseksi määräajassa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Mahd. komission lausunto SEUT artiklan 126(5) perusteella, jonka neuvosto ottaa tiedoksi.

Mahd. komission ehdotus SEUT artiklan 126(6) mukaiseksi neuvoston päätökseksi. Neuvosto päättää asiasta artiklan 126(6) mukaisesti lukuunottamatta Italian edustajan ääntä määräenemmistöllä.

Mahd. komission suositukset SEUT artiklan 126(7) mukaisiksi neuvoston suosituksiksi. Neuvosto päättää asiasta artiklan 126(7) mukaisesti lukuunottamatta Italian edustajan ääntä määräenemmistöllä

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 5.7.2019

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 5.7.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Recommendation for a council recommendation on the 2019 National Reform Programme of Italy and delivering a Council opinion on the 2019 Stability Programme of Italy, COM(2019) 512 final, 5.6.2019.

EFC Opinion under Article (TFEU) 126(4) on the Commission's report prepared in accordance with Article (TFEU) 126(3) on Italy, 11.6.2019.

Mahd. komission lausunto SEUT artiklan 126(5) perusteella

Mahd. komission ehdotus SEUT artiklan 126(6) mukaiseksi neuvoston päätökseksi

Mahd. komission suositukset SEUT artiklan 126(7) mukaisiksi neuvoston suosituksiksi

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, finanssineuvos Marketta Henriksson, p. 0295 530 441

VM/KO erityisasiantuntija Jarkko Kivistö, p. 0295 530 140

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
EUS, KO, KVR

3.7.2019

EURORYHMÄ 8.7.2019, Bryssel

Euroryhmä kokouksissa 8.7.2019 käsitellään alustavan asialistan mukaan seuraavia asioita:

- **Euroalueen finanssipolitiikan viritys**

Euroryhmässä keskustellaan euroalueen finanssipolitiikan virityksestä vuonna 2020. keskustelu pohjustaa jäsenmaiden vuotuista talousarviosuunnitelmien laadintaa. Euroopan finanssipoliittinen lautakunta (European Fiscal Board, EFB) esitti 25.6. julkaistussa raportissaan suosituksensa euroalueen finanssipolitiikan mitoituksista vuodelle 2020. Vuoden 2019 talouskasvu on osoittautumassa odotettua hitaammaksi. Koska talouskasvun ennustetaan vauhdittuvan vuonna 2020, euroalueelle suositetaan neutraalia finanssipolitiikan mitoitusta. EFB arvioi, että finanssipolitiikka on maakohtaisten suunnitelmien toteutuessa myötäsyklistä vuonna 2020. Myötäsyklisyys johtuu suuremmalta osin eniten velkaantuneiden jäsenmaiden finanssipolitiikasta. Suositeltuun neutraaliin finanssipolitiikan mitoitukseen voidaan päästä huomioimalla maakohtaiset erot. Maat, joilla on korkea velkasuhde, tulisi pyrkiä vähentämään velkaa tasaisesti vakaas- ja kasvusopimuksen mukaisesti. Toisaalta maiden, joilla on finanssipoliittista liikkumavaraa, pitäisi käyttää osa siitä kasvupotentiaalia tukeviin investointeihin. Komissio on omissa tarkasteluissaan päätenyt samanlaiseen johtopäätökseen.

- **Kreikka – kolmas tiukennetun valvonnan missio**

Kreikan rahoitustukiohjelman päätyttyä elokuussa 2018 maa asetettiin neljännesvuosittain tapahtuvan tiukennetun valvonnan piiriin. Euroryhmälle esitellään tästä kolmas, kesäkuun alussa valmistunut raportti, joka perustuu Euroopan komission, Euroopan keskuspankin, Euroopan vakausmekanismin (EVM) sekä Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n toukokuussa Kreikkaan tekemän tarkastuskäynnin tuloksiin. Raportin mukaan on todennäköistä, että täytäntöönpano viivästyy suurella osalla niistä hankkeista, jotka Kreikka on lupautunut toteuttamaan tämän vuoden puoliväliin mennessä. Myös edistystä on toki tapahtunut, esimerkiksi yksityistämisessä ja pankkisektorien järjestämättömien lainojen purkamisessa. Uudistusten eteneminen on kuitenkin kiistämättä hidastunut. Kreikan hallituksen hidastunutta uudistusintoa selittänevät paitsi rahoitustukiohjelman päätyminen, myös lähestyvät ennenaikaiset parlamenttivaalit, jotka järjestetään euroryhmän kokousta edeltävänä päivänä, 7.7.2019.

Toimielimien mukaan huolta aiheuttavat Kreikan nykyhallituksen Eurooppa-vaalien alla hyväksymän toimenpidepaketin vaikutukset, jotka muodostavat selkeän riskin Kreikalle asetetun perusylijäämätavoitteen (3,5 % BKT:sta) saavuttamiselle tästä vuodesta alkaen. Osana ohjelmaa Kreikka on sitoutunut tähän perusylijäämätavoitteeseen 2022 asti. Vaalien jälkeen muodostettavan uuden hallituksen talouslinja ratkaisee paljon sen suhteen, jatkuuko maan toipuminen menneiden vuosien talouskriisistä.

- **Espanja – 11. ohjelman jälkeinen valvontamissio**

Euroryhmälle esitellään yhdestoista Espanjan ohjelman jälkeistä valvontaa koskeva raportti. Espanjan tukiohjelma päättyi tammikuussa 2014. Espanja on ohjelman jälkeisen valvonnan piirissä, kunnes se maksanut takaisin 75 % saamastaan rahoitustuesta. Espanja on maksanut EVM-lainojaan takaisin etuajassa. Vielä maksamatta olevien lainojen määrä on 23,7 mrd. euroa, mikä vastaa 57 % Espanjalle ohjelman aikana maksetusta lainasta.

Espanjan talous on hyvässä kasvussa. Maa pääsi kesäkuussa pois liiallisen alijäämän menettelystä. Pankkisektorin tervehtyminen on jatkunut, ja järjestämättömien lainojen määrä on laskenut jo lähelle EU:n keskiarvoa. Pankit ovat parantaneet liiketoimintamallejaan ja yleisesti ottaen niiden likviditeettitilanne on hyvä.

- **Euron kansainvälinen rooli – komission konsultaation tulokset**

Komissio julkaisi joulukuussa 2018 tiedonannon euron kansainvälisen roolin vahvistamisesta. Sen jälkeen komissio on ollut yhteydessä markkinatoimijoihin selvittääkseen laajemmin euron laajemman käytön esteitä. Nyt euroryhmässä keskustellaan euron kansainvälisestä roolista konsultaation tulosten pohjalta. Komission raportti sisältää markkinapalautetta ja aloitteita euron kansainvälisen käytön kehittämiselle, sekä nostaa esille tiettyjä sektorikohtaisesti merkityksellisiä tekijöitä.

Raportin yleiset havainnot ovat;

- Euron kv-roolin kasvattamiselle on suuri kysyntä
- Kansainvälisenä valuuttana euro nousee ainoana vaihtoehtona dollarille
- Euromääräisten kauppajen osuutta on potentiaalia lisätä energiahyödykkeissä ja erityisesti maakaasun osalta
- EU voi vahvistaa euron kautta taloudellista itsemääräämisoikeuttaan, kasvattaa globaalia rooliaan ja hyödyttää sitä kautta EU-alueen liiketoimintaa.

Euron käyttöä voitaisiin komission mukaan lisätä jatkamalla talous- ja rahaliiton kehittämistä, tukemalla euron käyttöä kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla, sekä taloudellisen diplomatian keinoin.

Euroopan keskuspankki toteaa omassa euron kansainvälistä roolia käsittelevässä vuotuisessa raportissaan, että euron käyttöä voitaisiin parhaiten edistää jatkamalla talous- ja rahaliiton kehittämistä, mukaan lukien pääomamarkkinaunionin edistäminen, samalla kun harjoitetaan tervettä talouspolitiikkaa koko euroalueella.

- **(mahd.) Vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpano**

Euroryhmä saanee katsauksen Italian tilanteeseen. Komission päätöksiä mahdollisesti käynnistää liiallisen alijäämän menettely (EDP) Italian kohdalla odotetaan tämänhetkisen tiedon mukaan keskiviikkona 3.7. Italian hallitus on 1.7. päättänyt toimista, joilla pyritään vuoden 2019 tilanteen parantamiseen niin, että EDP:n käynnistämiseksi velkakriteerin rikkoutumisen perusteella ei olisi perusteita.

- **ERM-II – asiat**

Kroatia on ilmoittanut halukkuudestaan aloittaa valuuttakurssimekanismi ERM II -liittymiseen johtava prosessi. Kroatian tapaus hoidetaan samalla tavoin kuin Bulgaria vuosi sitten. Tämä tarkoittaa, että pankkiunioniin liitytään samaan aikaan kuin ERM II:een. Näin ollen Kroatian tulee olla pankkiunionikelpoinen ERM II -liitoksen aikaan. Kroatia tulee sitoutumaan toimenpiteisiin, jotka

toteuttamalla se pystyy samanaikaisesti liittymään ERM II:een ja pankkiunioniin. Tämän jälkeen komissio ja EKP seuraavat näiden toimenpiteiden toteutumista ja Kroatian pankkiunionikelpoisuutta. Tähän kulunee vähintään vuosi. Euroryhmä saanee myös tilannekatsauksen prosessin etenemisestä Bulgarian kohdalla.

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa:

- **Eurohuippukokouksen seuranta**

Eurohuippukokous 21.6. sai tilannekatsauksen talous- ja rahaliiton syventämiseen liittyvistä kokonaisuuksista euroryhmän puheenjohtaja Centenolta ja kävi keskustelun sen perusteella.

Eurohuippukokous toivotti tervetulleeksi euroryhmässä saavutetun alustavan sovun EVM-valtiosopimusmuutosten osalta. EVM-sopimusmuutokset tulee saattaa valmiiksi vuoden loppuun mennessä, jonka jälkeen jäsenmaissa tulisi aloittaa sopimuksen ratifiointi. Euroopan vakausmekanismin sopimusmuutoksista merkittävimmät koskevat yhteisen kriisinratkaisurahaston pysyvän varautumisjärjestelyn säännöksiä sekä velkajärjestely-menettelyitä koskevia säännöksiä.

Euroryhmän puheenjohtaja esitteli eurohuippukokoukselle alustavaa sopua euroalueen talousarviovälineiden pääpiirteistä. Vaikka monista kysymyksistä on päästy periaatteelliseen yhteisymmärrykseen, monta asiaa vaatii vielä jatkotyötä, ml. välineen hallinto ja rahoitus. Eurohuippukokous valtuutti euroryhmän ja komission jatkamaan työtä lopullisen sovun saavuttamiseksi. Nyt euroryhmässä keskustellaan siitä, miten tämä jatkotyö syksyn aikana organisoidaan euroryhmän ja neuvoston työryhmien välillä huomioiden myös monivuotisen rahoituskehyksen neuvottelut.

Eurohuippukokous keskusteli myös pankkiunionin loppuunsaattamisesta. Huippukokous totesi, että teknisen valmistelun tulee jatkua pankkiunionin loppuunsaattamiseksi ja vahvistamiseksi.

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi
